

**ỦY BAN NHÂN DÂN
HUYỆN SON DƯƠNG**

**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 880 /UBND-NLN
V/v ứng phó với mưa dông kèm
lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh

Son Dương, ngày 25 tháng 4 năm 2023

Kính gửi:

- Các thành viên Ban Chỉ huy phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn huyện (*Ban chỉ huy PCTT huyện*);
- Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn.

Theo đề nghị của Văn phòng thường trực Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh Tuyên Quang tại Văn bản số 07/BCH-VPTT ngày 25/4/2023 về việc ứng phó với mưa dông kèm lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh;

Theo dự báo của Đài Khí tượng, thủy văn Tuyên Quang: Do ảnh hưởng của không khí lạnh nén rãnh áp thấp kết hợp với hội tụ gió yếu trên mực 1500m, từ ngày 25/4 đến ngày 03/5 các khu vực trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang (*trong đó có huyện Sơn Dương*) có mưa rào và dông (*cục bộ có nơi mưa vừa, mưa to*), trong mưa dông cần đề phòng khả năng xảy ra lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh.

Đề chủ động ứng phó, giảm thiểu thiệt hại do mưa dông kèm lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh, nhất là trong dịp nghỉ lễ 30/4 và 01/5 trên địa bàn huyện,

Ủy ban nhân dân huyện chỉ đạo:

1. Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn:

- Theo dõi chặt chẽ các bản tin dự báo, cảnh báo thời tiết, thiên tai để thông báo, hướng dẫn kịp thời, thường xuyên đến người dân, khách du lịch trên địa bàn chủ động phòng tránh hiện tượng mưa dông kèm lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh có thể xảy ra trong những ngày tới.

- Tổ chức kiểm tra, rà soát các phương án ứng phó phù hợp với điều kiện cụ thể tại địa phương, lưu ý những khu vực tập trung đông người, khu du lịch,...; chủ động chuẩn bị phương tiện, vật tư (*nhất là vải bạt, tấm lợp các loại*) và bố trí lực lượng xung kích phòng chống thiên tai cấp xã sẵn sàng huy động giúp nhân dân khắc phục hậu quả khi có thiên tai xảy ra; chủ động sử dụng ngân sách dự phòng và các nguồn kinh phí hợp pháp khác theo quy định để khắc phục hậu quả thiên tai, hỗ trợ nhân dân ổn định đời sống sản xuất nhanh chóng, kịp thời, hiệu quả, trường hợp vượt quá thẩm quyền kịp thời báo cáo về Ủy ban nhân dân huyện để xin ý kiến chỉ đạo.

- Thường xuyên kiểm tra, rà soát, tổng hợp, báo cáo tình hình diễn biến thiên tai, thiệt hại trên địa bàn về Ban chỉ huy PCTT-TKCN huyện (*qua Phòng Nông nghiệp và PTNT huyện - Cơ quan thường trực Ban chỉ huy PCTT-TKCN huyện*) để tổng hợp, báo cáo theo quy định.

2. Trung tâm Văn hóa, Truyền thông và Thể thao huyện thường xuyên cập nhật thông tin, diễn biến thời tiết, thiên tai và tăng thời lượng phát sóng, đăng tải các bản tin trên các phương tiện thông tin đại chúng; tăng cường các hoạt động tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn nhân dân, khách du lịch cách nhận biết, kỹ năng ứng phó với mưa dông kèm lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh, trong đó tập trung vào các nội dung: Biện pháp trú, tránh đảm bảo an toàn khi xảy ra dông, lốc, sét; gia cố, che chắn bảo vệ tài sản, cây trồng, vật nuôi phù hợp với điều kiện cụ thể tại địa phương để giảm thiểu thiệt hại do thiên tai gây ra.

(Một số tài liệu tham khảo đã được Ban Chỉ đạo xây dựng và đăng tải trên website: phongchongthientai.mard.gov.vn/Pages/Tai-lieu-truyen-thong-pctt.aspx).

3. Các cơ quan thành viên Ban chỉ huy PCTT huyện theo chức năng, nhiệm vụ có trách nhiệm hướng dẫn, đôn đốc và phối hợp chặt chẽ với Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn thực hiện chỉ đạo của UBND huyện tại **Mục 1** Văn bản này; báo cáo, đề xuất kịp thời các biện pháp chỉ đạo với Ủy ban nhân dân huyện.

4. Phòng Nông nghiệp và PTNT (Cơ quan thường trực Ban chỉ huy PCTT huyện): Tham mưu, đề xuất cho UBND huyện tổ chức thực hiện có hiệu quả phương án, kế hoạch phòng, chống thiên tai đã ban hành; hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc UBND các xã, thị trấn triển khai các biện pháp phòng, chống, ứng phó, khắc phục hậu quả thiên tai trên địa bàn huyện.

Yêu cầu Thành viên Ban chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn huyện; Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn; Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị liên quan nghiêm túc thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên (T/hiện);
- CT, các Phó chủ tịch UBND huyện;
- Chánh, Phó VP TH UBND huyện;
- Chuyên viên TH NLN (T/dối);
- Lưu: VT, Qnn.

KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH



Phạm Hữu Tân

PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI KHI THỜI TIẾT CHUYỂN MÙA

Trong thời gian gần đây thiên tai ngày càng cực đoan, bất thường, trong đó dông lốc, sét và mưa đá xảy ra ở hầu khắp các vùng miền trên cả nước gây thiệt hại lớn về người và tài sản (từ năm 2012 đến năm 2016, mỗi năm có khoảng 50 người chết).

Tổng hợp tình hình thực tiễn và nhận định xu thế thời tiết thủy văn trong năm 2017, trong thời gian chuyển mùa, các hiện tượng thời tiết cực đoan như: Dông, lốc, sét và mưa đá thường xuyên xảy ra với cấp độ mạnh và phạm vi rộng. Để phòng tránh và giảm nhẹ những thiệt hại do thiên tai gây ra mọi người dân cần hiểu về cơ chế hình thành và phạm vi ảnh hưởng của nó. Đặc biệt ở khu vực tỉnh Bình Dương những tháng chuyển mùa, đầu và cuối mùa mưa, sau các đợt giảm mưa thường hay xảy ra thời tiết cực đoan như lốc xoáy, mưa đá...

1. Lốc xoáy là hiện tượng thời tiết cực đoan thường xảy ra vào khoảng các tháng 3, 4, 5, và lốc xoáy thường phát triển từ một cơn dông, thường từ ổ dông rất mạnh, nên ở đâu có dông dữ dội là ở đó có thể có lốc xoáy. Lốc xoáy cũng có khi sinh ra từ một dải gió giật mạnh hay từ một cơn bão.

Tuy nhiên, phần lớn lốc xoáy được hình thành từ một dạng mây dông đặc biệt là mây giông tích điện. Một đám mây có thể kéo dài trong vài giờ, xoáy tròn trong vùng có đường kính từ 10 đến 16km, di chuyển hàng trăm dặm và sinh ra vô số ống hút khổng lồ. Nguồn gốc của chúng là vùng khí hậu có luồng khí nóng đi lên và luồng khí lạnh đi xuống.

Đầu tiên là quá trình tương tác giữa cơn dông có chiều lên trên và gió. Sự tương tác sẽ làm cho tầng khí nóng ở dưới di chuyển lên trên và xoay tròn trong không trung. Tiếp đó là sự phát triển của dòng khí lạnh di chuyển theo hướng đi xuống mặt đất ở phía bên kia của cơn bão. Vận tốc của dòng khí đi xuống có thể lớn hơn 160 km/h.

Nếu lốc xoáy quét qua nhà, mọi người cần chạy xuống hầm để tránh, hoặc tìm vật gì đó che đầu cẩn thận. Một số chuyên gia khác cho rằng mọi người nên trú ẩn tại các tòa nhà kiên cố, không nên ở nhà tạm hoặc dưới bóng cây. Nếu ở ngoài đường, mọi người nên chui xuống rãnh hoặc mương và che đầu.

2. Mưa đá: Vào mùa nóng ẩm, nắng gay gắt, hàm lượng hơi nước trong không khí rất cao. Khí quyển ở tầng thấp nhận được nhiều nhiệt năng sẽ nóng lên, hình thành cột không khí dưới nóng trên lạnh, rất không ổn định. Lúc này hiện tượng đối lưu mãnh liệt phát sinh, tạo ra những đám mây vũ tích có khả năng gây mưa đá.

Đồng thời dòng khí đi lên trong đám mây cũng rất mạnh, đủ để nâng đỡ những hạt băng lớn hình thành và lớn dần lên trong mây, khiến chúng tiếp tục kết hợp với bông tuyết hay giọt nước nhỏ trên đường đi, cuối cùng trở thành cục băng có cấu tạo nhiều lớp trong và đục xen kẽ nhau. Khi cục băng lớn tới một mức độ mà dòng khí đi lên không còn đủ sức nâng đỡ nữa thì sẽ rơi xuống đất, gây ra trận mưa đá.

Với mỗi chuyến đi lên và đi xuống như vậy, hạt mưa đá lại được bổ sung thêm các chất mới. Khi quan sát mặt cắt ngang một hạt mưa như vậy, ta sẽ thấy các lớp giống như vòng tuổi của cây, cho biết nó đã thực hiện bao nhiêu chuyến đi "khứ hồi".

Mưa đá thường kết thúc rất nhanh trong vòng 5 - 10 phút và cũng có thể kéo dài từ 20 - 30 phút.

Hình dạng, kích thước của viên nước đóng băng trong mưa đá thường rất khác nhau, hay gặp nhất là hình cầu, nón, thấu kính lồi, khối đa diện và một vài hình thù dị dạng khác; đường kính từ khoảng 0,5mm tới vài ba chục mm; trọng lượng từ vài gam đến vài trăm gam. Mưa đá thường chỉ xảy ra khi có dông, song không phải trong cơn dông nào cũng có mưa đá. Tần suất xuất hiện mưa đá trong cơn dông chỉ vào khoảng 10%.

Mưa đá rơi trong khí quyển với vận tốc rất lớn. Vận tốc rơi tăng tỷ lệ với kích thước, trọng lượng của viên đá và dao động trong khoảng 30 - 60m/s, cá biệt có thể tới 90m/s. Với vận tốc như vậy, các cục băng rơi xuống các đồ vật hay thảm thực vật có thể để lại những dấu vết và gây ra những tiếng ồn tương đương với tiếng tàu hỏa hay xe tải nặng, hoặc xe bánh xích đi qua cầu.

Mưa đá là hiện tượng thời tiết cực đoan nguy hiểm và chỉ giảm dần khi mùa mưa đến, tức là khoảng hết tháng 5. Người dân có thể nhận biết được mưa đá chuẩn bị xảy ra dựa vào một vài đặc điểm như: Ban ngày có giông mạnh, mây đen kịt trên bầu trời; ban đêm có sấm sét, gió đang thổi đều bỗng lặng đi, trời lạnh đột ngột... Nếu thấy trời nổi dông gió, mây đen bao phủ bầu trời gần như kín tầm mắt, có dạng như bầu vú, rồi dông gió nổi lên mạnh, tạo ra tiếng "ù ù, ầm ầm" liên tục thì bạn hãy cảnh giác với mưa đá. Nếu tiếp đó lác rác vài hạt mưa rào, ta cảm thấy nhiệt độ không khí như lạnh đi rất nhanh là lúc mưa đá đã kéo đến. Mọi người cần tìm ngay cho mình chỗ nấp an toàn.

3. Sét: Sét (hay còn gọi là sự phóng điện dông) là một nguồn điện từ mạnh phổ biến nhất xảy ra trong tự nhiên. Nguyên nhân làm xuất hiện sét là do sự hình thành các điện tích khối lớn. Nguồn sét chính là các đám mây mưa dông mang điện tích dương và âm ở các phần trên và dưới của đám mây, chúng tạo ra xung quanh đám mây này một điện trường có cường độ lớn.

Sự hình thành các điện tích khối với các cực tính khác nhau trong đám mây (hay còn gọi là sự phân cực của đám mây) có liên quan đến sự ngưng tụ do làm lạnh hơi nước của luồng không khí nóng đi lên, tạo ra các ion dương và âm (các trung tâm ngưng tụ) và liên quan đến cả sự phân chia các giọt nước mang điện trong đám mây dưới tác dụng mạnh của luồng không khí nóng đi lên. Trên mặt đất bên dưới đám mây sẽ tập trung các điện tích trái dấu với ion tập trung bên dưới đám mây.

Nhà kho, nhà chờ xe buýt và các công trình không có bộ phận chống sét là những mục tiêu dễ bị sét đánh, vì thế mỗi người nên tìm đến một tòa nhà lớn, nơi mà các hệ thống dây điện, ống nước sẽ trực tiếp hấp thụ điện tích của sét.

Các chuyên gia lưu ý mọi người hãy nhớ rằng lốp xe và đế giày cao su hầu như không giúp bảo vệ chúng ta khỏi sét đánh.

Nếu gặp sấm sét khi đang ở một khu rừng, mọi người hãy tìm vị trí thấp dưới những cây nhỏ để trú ẩn, tránh đứng cạnh những cây cao, vì sét luôn có xu hướng tấn công vào những cây cao nhất.

Nếu đang ở một khoảng đất trống, bạn hãy tìm đến vị trí thấp, như thung lũng hoặc khe núi (nhưng hãy cảnh giác với lũ quét). Nếu bạn đang ở trên một chiếc thuyền, hãy tiến vào bờ càng nhanh càng tốt.

Nếu bạn thấy mái tóc mình dựng đứng có nghĩa là bạn rất dễ bị sét tấn công. Lúc này bạn hãy ngồi xổm, dùng tay bịt tai lại để giảm tác hại đến thính lực và gục đầu vào hai đầu gối.

Không được nằm duỗi thẳng trên mặt đất, vì bạn phải hạn chế tối đa sự tiếp xúc với mặt đất để giảm lượng điện tích truyền xuống đất qua cơ thể.

Nếu gặp nạn nhân bị sét đánh, hãy hỗ trợ họ ngay lập tức vì sau khi bị sét đánh, nạn nhân không còn mang điện tích và không hề nguy hại cho bạn.